ITUNGSDRUCKSACHE ... ilmersdorf 1. ... burgischerstr. 73/II ... cher Pressed...

Рік II. ч. 106. (262) Неділя, 18. травня 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 250-38
РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration: Reichsstrasse 34.
Schriftleitung: Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА в краю і за кордоном: місячно . . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки = 2 зол., 5 чеських корон = 1 зол., 5 слов. кор. = 1 зол.

Знову затоплено 31.000 тон

І ЗНИЩЕНО 11 ВОРОЖИХ ЛІТАКІВ

БЕРЛІН, 17. 5. — **Головне Командування Німецьких Збройних Сил** подає:

Одно німецьке підводне човно повідомляє, що підчас своєї боєвої діяльности затопило **26.000 тон**. Летунство затопило в морському районі довкола Англії два кораблі загальної містоти **5.000 тон** і важко ушкодило влучним поцілом бомби один корабель. Боєві й ловецькі літаки заатакували днем і вночі багато англійських летовищ і знищили на землі деяке число ворожих літаків. Дальші успішні летунські атаки переведено минулої ночі на пристані у **Шкотії** та в **Південній Англії**.

В **Північній Африці** німецькі війська африканського корпусу відбили під **Тобруком** один ворожий наступ. Сильні англійські панцирні частини ударили на **Форт Капуццо й Солюм** і ввійшли до Солюму. При тому ворог мав великі втрати, забрано деяке число полонених. Легкі німецькі боєві літаки успішно брали участь в боях під Тобруком і Солюмом.

В районі **Середземного моря** німецькі літаки обкидали запальними й розривними бомбами багато разів летовище **Люка** на острові **Мальті**, де спричинено великі пожежі й багато вибухів. На острові **Креті** збомбардовано ворожі касарні, на одному летовищі знищено на землі 3 літаки. В морському районі довкола **Крети** німецькі боєві літаки влучно поцілили бомбами 3 великі торговельні кораблі.

Підчас спроби налетіти вдень на німецький залив і на зайняті терени ворог утратив 5 літаків. Минулої ночі налетів ворог сильними ескадрами на північну й північно-західню Німеччину та заатакував м. ін. **Гановер**. Поодинокі літаки долетіли до **Берліна**. Ніде не було замітних шкід у військових чи господарських обектах. Серед цивільного населення були вбиті й ранені. Зістрілено 3 англійські літаки.

Бомбардування Мальти й Кипру

РИМ, 17. 5. — **Головне Командування Італійської Армії** подає:

Вночі на 15. ц. м. ескадри італійських та німецьких літаків заатакували з очевидним успіхом важні точки, летовища і морські бази на **Мальті**. Німецькі одиниці повторили атаки впродовж дня. В боях з ловецькими літаками італійці зістрілили одну ворожу машину типу Герикен.

У **Північній Африці** продовжуються бої в околиці **Солюму**. Німецькі спадні літаки в супроводі італійських ловецьких літаків бомбардували ворожі становища в околиці **Солюму**. Інші італійські та німецькі літаки бомбардували Тобрук і вдатно поцілили бомбами батерію протилетунської артилерії і заведення, які очищують воду. Наслідком бомбардування спалахнули великі пожежі.

У східній частині **Середземного моря** італійські літаки бомбардували летовища та залізничі обекти на Кипрі. Ворожі літаки скинули кілька бомб на **Родос**, але не спричинили ані жертв у людях, ані матеріяльних шкід.

У Східній Африці продовжується геройський спротив італійських військ біля **Амба-Аляджі**. Він стане в історії новим символом хоробрости й слави італійських вояків. Сильні ворожі відділи з усіх сторін атакують італійський гарнізон. Італійці воюють під постійним артилерійським обстрілом з непохитною відвагою. Італійці заподіяли ворогові великі втрати.

На інших фронтах не було нічого гідного уваги.

——o——

Взяли в полон китайського ґенерала

ШАНГАЙ, 17. 5. — Японська головна кватиря у провінції **Гонан** подає, що в середу забрано в полон команданта 34. китайської дивізії разом зі штабом. Це ґенерал дивізії *Кунгнінфах*, що брав участь у боях в південній частині провінції Шансі. При тому вбито 5.000 китайських вояків і здобуто багато военного матеріялу. Повідомляють, що командант 3. китайської армії ґен. Тангуаян смертельно ранений підчас спроби втечі з **полону в горах Ташан**.

——o——

Хорватія буде монархією

ЗАГРЕБ, 17. 5. — У хорватській столиці відбулося під проводом поглавника д-ра Павеліча засідання хорватського уряду, на якому рішили привернути історичне **королівство Хорватії**. Хорватська преса пригадує в своїх вступних статтях **монархічні традиції Хорватії** і при тій нагоді обширно змальовує історію рідної землі.

Одночасно провідник хорватської держави поглавник д-р Павеліч наказав ввести як символ відновлення хорватської державности **корону короля Звоніміра**, що відтепер стає **знаком хорватської державної суверенности.**

——o——

Боротьба за Атлянтик

Війну на Балканах у квітні ц. р. можна було б під деяким оглядом порівняти з війною в Норвеґії перед роком. Подібно важкий терен боїв, подібний початок і кінець. І хоч військові передумови тієї нової німецької перемоги були зовсім інші, проте одно є певне: на Балканах Англія програла бій на південному крилі, подібно як перед роком програла на північному.

На стратегічно-военні наслідки тієї чергової англійської програної не треба буде довго ждати. Крета й Тобрук стали осередком англійської журби. Англійці самі не роблять собі з того ніяких ілюзій, що їх сила й престіж на цілому середземноморському просторі аж до Перського заливу поважно скалічені.

Програна війна на Середземному морі має безпосередній вплив і на бій на Атлянтику. „Успішний відворот" з Греції ще не був закінчений, як Черчіль вже заговорив за Атлянтик, а Рузвелт зі своєї сторони казав американським кораблям стежити води Атлянтику аж до імаґінованої границі Західньої Півкулі. Водночас розпочався пропаґандивний похід проти Портуґалії та Еспанії, на що по черзі відповів і портуґальський премієр і еспанський міністр закордонних справ. І один і другий заявив, що ніхто не може їм та їх народам оповідати казок про континентальну дійсність та новий лад в Европі, бо з них вони самі аж надто добре здають собі справу.

Бій на Атлянтику є в повному ході. Англійська пропаґанда порівнює його патетично з морськими боями часів Нельзона, хоч пливучі твердині англьо-саксів живуть ще й до нинішнього дня тільки престіжем давно минулих морських боїв. Німеччина, натомість, уже в часі світової війни вела торговельну війну підводними човнами, що й нині є її найнебезпечнішою та найуспішнішою зброєю. Їм секундують більші морські одиниці та надають англійському поняттю про бій на Атлянтику дійсно ґльобального значіння війни проти британської морської потуги.

Военній фльоті помагає сильне рамя летунства. Коли минулого року, негайно по Дінкірхен, не наступив німецький десант в Англії та коли зимові місяці робили його мало правдоподібним, англійська пропаґанда заговорила про виграний „бій за Англію". Акція німецького летунства вказує, що німецький военний провід знає різницю між боротьбою за Англію та боротьбою на Атлянтику. Німеччина бореться проти Англії на цілому фронті і на цілій життевій лінії, від транспорту американських военних достав, через англійські пристані та оборонні центри, до нищення збройної сили Англії. День і ніч, в погоду й негоду німецьке летунство є чинне.

По другій стороні Атлянтику Рузвелт вважає за відповідне викликати дух Вільзона. Про боротьбу на Атлянтику він мріяв уже надовго перед тим, заки вона зачалася. Якщо він нині веде щораз більше ризиковну політику, то це тільки вказує, що він під допомогою Англії розуміє допомогу до

деякої міри, але в дійсності й головно має на думці щось зовсім інше. Рузвелт є не тільки наступником Вільзона в політиці демократичної світової поліції, але й пристрасний „морський стратеґ". Він є автором перегонів за бази на Пацифіку, що хвилево кінчаються на британійському Сінґапурі, так само як і творцем концепції фльоти двох океанів, чи радше її модернізатором.

Небезпечна гра Рузвелта на Атлянтику має — можна б сказати — три сторінки. По-перше він хотів би додати відваги анґлійцям, що нельзонівським далековидом надаремно оглядають західній горизонт, чи не видно де першого американського военного корабля. До того належать ще й інші остентаційні потягнення, що мали б приспішити допомогу Анґлії, передусім усе більші вимоги военної індустрії. По-друге президент Рузвелт хотів би спекти внутрішньо-політичну печеню й тому від дебати над проблемою американських конвоїв перескочив нагло до наказу поширеної контролі над водами Атлянтику. **Отже замість повною парою виплисти на бурхливі води военних пригод, він волить собі кружляти в „західній зоні". По-трете — що є властиво стратеґічним заміром Рузвелта поза його подвійною тактикою між благаючими** помочі анґлійцями та недовірливими американцями? Це американс. домена на морях. Бази були альфою й омеґою на Пацифіку, бази стали й провідною думкою американської політики на Атлянтику.

Нинішній американський імперіялізм на Атлянтику, що довершується під покришкою допомоги Анґлії, виходить із пізнання европейської дійсности. Америка Рузвелта бачить нову Европу та її силу, тоді, як Анґлія Черчіля зі зрозумілих причин ховає перед нею голову в пісок своїх островів. Боротьби на Атлянтику не можуть вирішити великі военні кораблі, бо її вже вирішила консеквентна воля та єдність европейського континенту.

——o——

За піднесення життевої стопи нашого села

Всі ми любимо наше село і з традиційною „тугою" зідхаємо до його садів, лугів і піль. Багато наших „міщухів" заздростить просторові, повітрю і мальовничій природі наших сел. Залюбки представляємо наше село в літературній обрібці з його доброї сторінки, переважно в його святочній одежі, в часі різних церковних або національних свят. Зате дуже рідко хто згадує про те сіре, щоденне життя нашого села, яке не є вже таке приманливе, як це може часом назовні виглядати. А варто й треба час-до-часу поглянути й на другий бік медалі, приглянутись ближче тим позірно „чепурним білим хаткам" і буденному життю їх мешканців, тоді побачимо багато дечого такого, чого не можна спостерегти в неділю чи свято.

Нам видається, що ми знаємо наше село, життя селянина, наше сільське господарство, як „власну кишеню". Тимчасом навіть самі селяни-рільники часто-густо не вміють багато сказати про себе, про своє життя та вказати на хиби свого господарства. І не диво. Живучи двадцять літ під Польщею, яка кожний почин якоїнебудь орґанізації, навіть на господарському полі, уважала на тих землях за злочин, наш селянин серед злиднів такого життя поволі почав привикати до своєї біди. Йому здавалось, що так вже мусить бути. Бо така вже Божа воля.

І тому сьогодні під оглядом господарки, орґанізації та особистої культури наше село стоїть ще дуже низько.

Більшість нашого селянства живе ще й досі часто в одній маленькій кімнаті з цілою родиною. Величина кімнати вагається між 20—30 кв. метрів, з чого бодай четвертина припадає на піч. У такій кімнаті проживає більшу частину свого життя родина, зложена з 4—10 душ. У ній працюють, відпочивають, варять страву, в ній женяться, приводять на світ нове покоління, у ній хоріють та вмирають. Що більше, до такої малої кімнатки зимою часом приводять ще й деякі домашні тварини — маленькі телятка, ягнята, а навіть дріб — які дорешти затроюють і так вже „густе" повітря. Долівка в багатших господарствах деревляна, зате в менших і старших домах переважно глиняна, де літом повно порохів, а восени й зимою болото. В холодній порі є вона невичерпним джерелом вогкости, гнилі та плісні. Вікна вправді вже здебільша на завісах, але, на жаль, відчиняють їх лише літом; зимою закладають „засипом" з піску, або соломою, бо шкода „духу". Вітрення кімнати відбувається звичайно через двері при нагоді виходження і входження; також повітря „вкрадається" до хати ще комином, стінами, стелею і т. д. Одначе це все не можна називати вітренням. Тому й не диво, що по наших селах так часто лютують різні недуги.

Про гіґієну тіла у старших нема що й говорити. Більшість селян ще донині не вживає мидниці до миття, а вмивається рано прихапцем, на бігу, набравши води в пригорщу або в губу, змивають руки і протирають очі. Розуміється, дуже рідко до такого миття вживають мила, бо на мило до миття нашого селянина вже не стати. До половини змивають тіло хіба в неділю або якесь велике свято. Про купіль і мови нема. Купається лише молодь літом у ріці. Навіть пословиця каже, що наш селянин купається двічі: коли приходить на світ і коли кладуть його в домовину. Навіть тоді, коли найбільше треба б дбати про чистоту, як нпр. при породі дитини, рідко стрінете зрозуміння цього. Дитина приходить на світ здебільша у найнегіґієнічніших умовинах. Без сорочинки кладуть її на якусь стару хустку або верету, а як кричить, то замість дитину накормити, скупати, чи змінити пелюшку, колишуть, і то так довго, поки вона, знесилена й запаморочена, не засне.

Сон має величезне значіння в житті людини — одну третину життя пересипляємо тому й кожна культурна людина дбає про здорове й вигідне місце на нічний відпочинок. А як на селі?

Ця справа є дуже трудна до розвязки з причини тісних помешкань. В одній кімнаті не може бути мови про те, щоб поставити відповідну до числа мешканців кількість ліжок. Тому в одному ліжку спить по 2—4 особи нараз. Багато ще наших селян спить на лаві, на печі, на запічку, або таки на долівці покотом, одно біля другого, не маючи часто навіть змоги розпростувати і витягнути своє спрацьоване тіло. Літом молодь іде часто спати до стодоли на сіно, бо там менше мух, але й тоді ці леговища пригадують більше леговища звірят, ніж місце спання культурних людей. Спати кладуться наші селяни здебільша в тому ж таки одязі, в якому цілий день працюють. Про нічну сорочку на селі й мови нема. Постіль, вправді, буває часом дуже чиста по деяких хатах, але вони є більше на прикрасу в парадній світлиці, ніж до вжитку. Ліжко в мешкальній кімнаті служить часто за маґазин різних шмат та старого дрантя, а під ліжком теж не все в порядку.

Як селянин відживляється? Кухня, зв. також піччю, або „шпаргет"-ом, міститься звичайно зараз при вході, у куті. При варенні господиня звичайно стоїть плечима до вікна, закриваючи собою і так слабо освітлену кухню. У старих домах є ще т. зв. „капи", які мають забезпечувати мешкання **перед парою і димом. Розміри кухні в старих домах є дуже великі, в нових менші.**

Кухонна посуда у селян нечисленна й **удержувана досить недбало. До варення має господиня 3—4 горшків, які уживає також** до інших потреб у господарстві, які часто відємно впливають на смак страви. Начиння буває бляшане, залізне й глиняне. Переховування начиння є дуже примітивне: в печі, на лаві або під лавою на долівці. Рідко стрічається осібна шафка на посудину. Столового начиння теж небагато. Є кілька мисок бляшаних або черепяних і кілька тарелів. Ложок уживають здебільша бляшаних, міцями ще деревляних. Ножів і вилок не вживають, а заступають їх при їдженню ложками.

Рано наш селянин їсть трохи пісної картоплі, капусняк, борщ, часто навіть не забілений молоком. Це називається „обід". Вполудне є вже „полуденок". І знову борщ, або якась картопляна зупа, чи поливка, картопля або „зашкварена" ячмінна, часом пшоняна каша. В неділю обовязково пироги. На вечерю картопля, або трохи молока, нераз „просто від корови", з хлібом. У їдженні мало ще звертають уваги на якість — головно йде їм про кількість. Причина між іншим і та, що жінки не вміють ще належно варити — в останніх часах вже видко деяку поправу на краще. Годі поминути мовчанкою дуже поганий звичай, що спричинює різні недуги, а саме спільна їда з одної миски. Може це й традиційний, патріярхальний звичай, але з ґіґієною не має нічого спільного і його треба занехати. Мясо побачите на селі хіба на Різдво, Великдень, празник і якесь родинне свято, як хрестини або весілля. Отже, як бачимо, на селі біда. Але ми не сміємо на те дивитися прижмуреними очима. Наше село мусить зірвати із старими життевими звичками і йти слідом за іншими культурними народами та піднести свою життеву стопу. А це можна зробити лише при пляновій праці та орґанізовано; а цієї орґанізованости вчить нас кооперація, „Сільський Господар" і читальні.

Тож подбаймо, щоб у наших селах були ці орґанізації і щоб вони цю позірно малу, дрібну, чорну, часом може й невдячну, але дуже важну, роботу робили. Бо від висліду цієї роботи залежатиме прийдешній культурний, господарський і суспільно-національний вигляд нашого села.

Андрій Качор.

ВЕСНА — ЗЕМЛЯ ЦВІТЕ!

В багатьох ростинах є скрита лічнича сила!

Живуть повірки серед народу, що ростинами відбирають відьми коровам молоко, ворожки любистками приєднують дівчині любчика, цвіт папороти приносить щастя, розмарин-зілля ратує омлілих!

Треба лиш знати, які ростини, коли і як зібрані й висушені мають лікувальну силу!

Книжка Михайла Велигорського

НАШІ ЛІЧНИЧІ РОСТИНИ

ПРАКТИЧНИЙ ПІДРУЧНИК ДЛЯ КОЖНОГО

вкаже Вам, коли і як їх заготовлювати, щоби були добрі для власного вжитку чи на продаж.

НА РИНКАХ ВЕЛИКИЙ ПОПИТ ЗА ЛІЧНИЧИМИ РОСТИНАМИ!

Книжка має 6 кольор. таблиць, 74 ст. друку.

Ціна: 2.— зол., з пересилкою 2·30 зол.

Висилаємо за готівку, або за післяплатою.

Замовляти: „Українське Видавництво" Краків, Райхсштрассе 34.

Микола Міхновський

• 1873 — † 3. V. 1924.

Камень, егоже небрегоша зиждущиї,
Сей бисть во главу угла.
Пс. XCVII.

Бувають у світі люди, супоти котрих історія несправедлива, а нащадки невдячні. До таких належить і світлої памяти Микола Міхновський.

Усе своє життя посвятив він для української ідеї, за неї боровся, терпів від ворогів, а найбільше від своїх таки, за ідею ж умер трагічною смертю і тільки аж по ній нащадки зрозуміли, кого вони втратили: його думки лягли в основу ідеольоґії сучасного українського покоління. Та про його життя теперішні наші люди дуже мало що знають, а для вшанування його памяти не зроблено майже нічого: ми не маємо досі ані докладного його життепису, ані навіть доброго його портрету. — Досі ніде не було випадку вшанования його памяти на ширших придюдних сходинах і за сімнадцять літ по смерти. Сьогодні вперше його земляки відправляють у Кракові панахиду за упокій його душі, хоч інших борців за ті думки, котрих власне він був провозвісником і першим боевиком, шанується щорічними згадками скрізь, де тільки українці мають на те спроможність.

Спробую бодай у коротких словах представити образ цієї видатної людини й нехай ці мої нескладні й бліді інформації будуть скромною бодай і спізненою квіткою на передчасну могилу дорогого Земляка.*)

Микола Міхновський народився, як син священика, в 1873 році у селі Шубівці на Полтавщині. Вчився у прилуцькій ґімназії, яку й скінчив десь у початку девятдесяти років. По скінченні ґімназії вступив на правничий факультет київського університету, де й дістав диплом десь у роках 1896-7.

Ще в ґімназії М. Міхновський зорґанізував український гурток із своїх товаришів, а в університеті був активним членом студентської громади, яка в його часи (1893—1897 рр.) була досить численна. Вже по скінченні університету, коли він був адвокатським конціпієнтом у Києві, підтримував живі звязки зі студентством і украінізував тодішню мало свідому студентську молодь.

З Києва М. Міхновський незабаром виїхав до Одеси, де перебував коло двох років, а з Одеси десь коло 1900 р. — до Харкова, де, по відбутті пятилітнього стажу ад вокатського помічника, відчинив власну адвокатську канцелярію, яку провадив аж до світової війни, коли був покликаний як прапорщик запасу до війська.

В 1891 р. у Полтаві з почину Івана Липи засновано братство Тарасівців, що проіснувало до 1893 р. В тім братстві брав активну участь і М. Міхновський, аж поки його не розвязала царська влада.

Коли в 1900 р. було засновано Революційну Українську Партію, він прислав до неї як один із основоположників. Його брошура, як основа ідеольоґії РУП, виходить першим числом видань цієї партії (в тім же 1900 р.). Потім він розійшовся в ідеольоґії із своїми товаришами з РУП та разом з О. Макаренком заснував Українську Національну Партію (НУП), для якої написав відомі „Десять заповідей українського народу", що фактично стали основою ідеольоґії українських революціонерів, хоч його сучасники тих заповідей не прийняли.

В серпні 1903 р. на урочистостях відслонення памятника І. Котляревському в Полтаві він кидає між очі полтавському міському голові В. Трегубові порожню обгортку від привіту харківських українців, бо Трегубів, з наказу царського міністра Плеве, заборонив промови в українській мові.

У 1909 р. він виступив на чолі оборонців у голосній справі „Лубенських боєвих дружин", де головними обвинуваченими були відомі українські діячі: брати Володимир і Микола Шемети, Андрій Лівицький, Михайло Деркач, Павло Крат і багато інших (усіх обвинувачених було 49). Перша розправа перед воєнним судом відбулася 14. лютого і вироком суду обвинуваченим наложено тяжкі кари (каторга і заточення в твердині). Друга— касаційна — розправа відбулася в Лубнях. На тій розправі Міхновський виголосив таку блискучу промову, що при ній плакали і судді, й оборонці. По ній суд звільнив усіх обвинувачених від вини й кари.

В 1906 році, підчас виборів до першої російської Державної Думи, він видав одноднівку п. н. „Слобожанщина". Цей орган був царською поліцією негайно заборонений, та особиста присутність і промова М. Міхновського серед виборців зробили на останніх таке враження, що вони вибрали всіх кандидатів українського блькову від Полтавщини. Ті посли заложили в Думі першу українську громаду.

В році 1912 він видав у Харкові тижневик „Сніп", що, по „Хліборобі" братів Шеметів, був другим орґаном, який обстоював думки, такі незрозумілі широким верствам тодішнього українського громадянства— думки, що набрали належної пошани і зрозуміння тільки в наші часи. За них царська влада незабаром закрила його орган.

В бурхливі часи 1917—1918 рр. він виступає як найбільше активний революційний діяч у Києві, але тодішніми урядами Української Центральної Ради і пізніше гетьмана до участи в державній роботі допущений не був, як виразник крайніх націоналістичних поглядів. Лише пізніше, вже на еміґрації, тодішні правителі цілком прийняли, як свою, його політичну програму.

Але сам він, ніколи не переможений, хоч змучений і вкінці хворий (в січні 1919 р. захворів на тиф) не йде на еміґрацію. Наперед вибирається на Кубань. Весною 1924 р. вертається до свого найближчого приятеля й побратима В. Шемета у Київ, де (на Жилянській вулиці) сам кінчає своє життя у саду на лоні розквітлої весняної природи.

М. Міхновський був у своїх поглядах, житті, громадянській і політитичній роботі тим і таким „чоловіком цілим", якого могла народити хіба наша полтавська чорноземна цілина. Неприйнятий своїми сучасниками, став він підвалиною, на котрій вони ж — його тодішні антаґоністи —основували свою дальшу роботу. Він, як і Леся Українка, був духовим епіґоном Т. Шевченка і, так само як його землячка, не знайшов зрозуміння і признання за життя.

Тим більшої пошани набирає його особа в історичних перспективах і тим більше зобовязань до його памяти мають ті, що нині уважають себе його спадкоємцями.

Віктор Андрієвський.

*) Відомості про юнацькі роки М. Міхновського і його участь у лубенськім процесі дістав я від близько знайомого з Небіжчиком В. П. П-на Андрія Лівицького, якому складаю за них щиру подяку.

---

†

В неділю 18. травня ц. р. в краківській православній українській церкві в год. 12-ій буде відправлено першу панахиду по

Миколі Міхновськім

з нагоди 17-ої річниці його смерти. На ту сумну урочистість запрошують Українське Громадянство

Земляки Полтавці.

ДО УКРАЇНСЬКИХ КОМБАТАНТІВ!

Кличемо Українських Комбатантів явитися на відправі панахиди за спокій душі Миколи Міхновського в православній церкві в неділю, 18. травня ц. р.

УПРАВА СЕКЦІЇ ДОПОМОГИ У.К.Т.І.Н. ПРИ УДК в Кракові.

Заворушення на Креті

РИМ, 17. 5. — Аґенція Стефані довідується з Атен від грецького капітана фльоти Діявантіса й кількох моряків, що втекли з Крети, що на острові вибухли грізні заворушення. На команданта грецьких військ на Креті, ґен. Папастерміна, мали напасти повстанці й убити. При тому зранили одного епископа, що хотів його рятувати. Подібна доля стрінула міністра Анструдашія. Внаслідок постійних бомбардувань знищено багато грецьких і англійських кораблів.

——o——

Нова жертва анґлійських аґентів

РИМ, 17. 5. — **„Мондо Арабо"** довідується з арабських кругів в **Дамаску** про важні подробиці, звязані з несподіваною смертю колишнього іракського премієра маршала Таґа-ель-Гашімі, який потайки підтримував уряд Кайлянія перед англійськими зазіханнями. Підчас свого перебування в Трансйорданії Гашімі висловився за національним урядом в Баґдаді. Фактом є, що від того часу аґенти англійської тайної служби мали вже в підозрінню Гашімія. Коли почалася війна між Іраком і Анґлією Гашімі мав заявити своїм довіреним, що хоче вернутися до Іраку, віддати себе до диспозиції уряду Кайлянія й перебрати командування якоїсь армії проти анґлійців. У вівторок ранком арабські друзі, з якими Гашімі до пізньої ночі обговорював свої пляни, знайшли його мертвого в хаті. Тодіще Гашімі був цілком здоровий. Коли приятелі Гашімія йшли до його хати у вівторок ранком, вони вже не побачили перед нею аґентів англійської тайної служби, що досі звичайно там сторожили. Ніхто не сумнівається, що Гашімія вбили на доручення Анґлії.

Німецький мінолов зістрілив англ. бомбовик

БЕРЛІН, 17. 5. — У смузі каналу Ля Манш один із бритійських бомбовиків кількакратно намагався заатакувати дваміноловн німецької фльоти. Морські одиниці, що є спеціяльно озброєні до боротьби з літаками, кількома стрілами поцілили бритійський літак, який, врешті, скинув бомби на обидва німецькі пароплави. Одначе, завдяки незвичайній рухливості цих малих воєнних пароплавів, бомби не попали. Зате жвавий вогонь міноловів спричинив те, що зістрілив бритійський бомбовик.

——o——

Війна арабів проти Анґлії

Анґлія в свому поденервуванні та зі страху за долю Суезу, вмоталась у війну з арабами, що на остаточну розправу з Анґлією ждуть нагоди вже віддавна. Розпочалося в Іраку...

Продовж довгих років Анґлія намагалася накинути Іракові систему своєї влади. Не зважаючи на те, британським дипльоматам не пощастило осягнути в Іраку своєї цілі. Військовий натиск та активність „Інтілідженс Сервіс"-у не могли не то згасити, але й злагіднити національних прямувань Іраку до повної незалежности. Навпаки, військовий натиск ще тільки загострював напруження, а „успіхи" аґентів англійської таємної служби з черги доливали тільки оливи до вогню.

У 1921 році, анґлійці висунули на іракський трон проти волі іракських націоналістів та особливо проти волі духовенства, що — як відомо — грає там велику ролю, короля Фейзаля, сина Еміра Гуссейна, що його Ібн Сауд прогнав із Геджасу. Анґлійці сподівалися — зрештою довший час слушно — зробити собі з того короля повільного манекіна своїх плянів, використовуючи його противенства з націоналістами та духовенством, як і династичну ворожнечу між невигідним їм володарем Саудівської Арабії та сином прогнаного ним Еміра Гуссейна.

Анґлійці перерахувалися. Вправді король Фейзаль вступив на трон з їхньої ласки, але труднощі, що саме через те він на них в Іраку натрапив, давали йому щораз більше до пізнання, що на троні в Баґдаді на довшу мету можна вести тільки іракську політику, а в ніякому разі англійську. У висліді він враз із премієром Діаафар Пашею попадав щораз більше в колізію з Анґлією. Через ті іраксько-анґлійські противенства премієр мусів врешті уступити, а король заключив у 1930 році (в дні 30 червня) саме той договір, що на нього покликується нині уряд Іраку, домагаючися негайно усунення британських військ, що причалили та увійшли на територію Іраку в пристані Басра. Це було безпосередньою причиною британсько-іракського конфлікту та проголошення „святої війни" арабів проти Анґлії.

Початкове довіря до короля Фейзаля швидко перемінилося в глибоке недовіря до нього, а нині вже ніхто не сумнівається, що нагла смерть короля в його готелі у Берні по випитті горнятка кави, було ділом англійських аґентів. Це було у вересні 1933. р. — Чотири роки пізніше, за панування короля Ґаці І., замордовано на замовлення анґлійських агентів ґенерала Бекр. Король продовж трьох років зміняв шість разів свої міністерства та лявірував між національної опозицією і англійськими домаганнями. У жовтні 1937. р. перевів військовий переворот, перебрав владу в свої руки, а премієром назначив свого приятеля Гікмет Солеймана. Цей намагався з успіхом зліквідувати внутрішню опозицію, що було можливе тільки за допомогою чисто протианглійської політики. У висліді він став смертельним ворогом Льондону. Його застрілили в 1937. р. англійські аґенти.По смерті ґенерала Бекр Седкі, король іменував компромісовий уряд під проводом Мадфай Бея. Та й це до вирівнання з Анґлією не довело. Анґлійці новому премієрові не довіряли й він мусів в 1939. р. уступити, а на його місце прийшов його партійний противник та знаряддя в анґлійських руках, Нурі Паша ель Саїд. Самого короля анґлійці почали щораз більше підозрівати та недовіряти йому й в одну червневу ніч в 1939. р. він згинув „в нещасливому випадку серед невияснених обставин" — як писала англійська преса. Та ці „невияснені обставини" були для кожного аж надто ясні. Секрет Сервіс вже має свою славу.

Здавалося, що Анґлія остаточно осягнула свою ціль, бо на іракський престіл вступив безрадний і безвольний 4-літній син замордованого короля Ґаці, як Фейзаль II. Оплачуваний Анґлією Нурі ель Саїд виконував наложені на нього анґлійські завдання справно й негайно по вибуху війни зірвав дипльоматичні взаємини з Німеччиною та отверто поставився по стороні Анґлії.

Та це вже належить до історії. Справу тепер мають вирішити не гроші та політичні інтриги, але зброя й воля народу. Ірак все входив за Ахілеву пяту Великої Британії, вже хочби з огляду на його географічне положення. Ірак має для Анґлії потрібне значіння: шлях до Індії, флянкова охорона англійських позицій у Суезі та Моссульська нафта. Звідси й право перемаршу з договору з 1930. р., що з нього намагається тепер Анґлія зробити право окупації. Вибух війни між Іраком і Анґлією є тепер черговою загрозою для британської імперії. Тим більше, що з Іраком солідаризується цілий арабський світ.

АНҐЛІЇ БРАКУЄ ВОЄННОГО МАТЕРІЯЛУ

БЕРЛІН, 17. 5. — Анґлійський ґенерал Колінс обговорив у довшій промові анґлійські невдачі. Після обширного зясування сучасної ситуації, анґлійський ґенерал сказав, що положення під Баґдадом неприємне і що Амба Аляджі в Абисинії — це твердий горіх. На особливу увагу заслуговує таке речення з тієї промови: „Британський ґенеральний штаб стоїть перед важким завданням. Одночасно треба воювати в Лібії, Абисинії, Іраку, в Ґібральтарі, на Мальті і на Креті. Мусимо вважати на Дал. Схід і не забувати про британський острів. Ніколи нема до розпорядимости доволі кораблів, зброї і літаків, щоби відповідно засобити всі бази".

Глянув Ігор на сонце, на ясне,
Бачить — сонце затьмилося, гасне.
Глянув Ігор на свою дружину —
Лицарі хилять голови вдолину.
Каже Ігор до них: „Братія, годі!
Лучше згинемо всі в поході,
Лучше зложимо голову в полі,
Ніж будемо каратись в неволі.
Відіпнемо ж ми коні з припону
Й помчимося до синього Дону,
Щоб шоломом води там зачерти,
Або копіє зломити й умерти!"

(Переспів Б. Лепкого).

Це вимок із поеми з XII. століття

„Слово о полку Ігоревім"

Прочитайте цю поему — вона вічно жива, хоч стільки часу минуло!

Чи є вона у Вашій бібліотеці?

Ціна: 3.— зол., з пересилкою 3.30 зол.

Висилаємо тільки за готівку, або за післяплатою.

Замовляти: „Українське Видавництво" Краків, Райхсштрассе 34.

О. З.

Враження з Німеччини

(Продовження)

Хто не має біля хати кусника городця, той наймає собі землю за містом і так повстають біля всіх більших міст великі вінці гарних городчиків, що літньою порою окружують міста, додаючи їм краси та здоровля. У городах цих будують маленькі літні дімки й туди родина по скінченні денної праці у місті йде працювати для власної приємности й користи. Деякі перебувають там від полудня суботи до ранку в понеділок. Це так звані „шребер-ґартен" чи „вохенендґартен".

Хто не має городу й не має змоги працювати чи перебувати на вільнім просторі, той використовує вільний від праці час на прогульки. У неділю роїться околиця кожного міста від прогульковців, що або гуртом, орґанізовано уладжують прогульки в околиці, щоб її пізнати, або виходить усп рідня у вільний простір на лоно природи. Молодь у вільному часі від праці чи науки віддається різним спортам, прогулькам та військовим вправам у терені, привчаючись цим способом до військового життя. На спорти та руханки присвячує молодь назагал багато часу. Навіть молодь, що працює на фабриках, відбуває перед працею руханкові вправи. Це причиняється до кращого розвитку мязів і до гартування тіла й тому в Німеччині часто взимі можете бачити молодих людей у легких убраннях, із голими шиями та колінами. Така загартована молодь творить потім сильну та відважну армію.

Одною з культурних прикмет німців є їхня ввічливість та чемність. Правда, не всі околиці під цим оглядом однакові, проте загально всі можуть служити нам за добрий приклад. Чи на вулиці, чи в поїзді, чи в уряді — всюди ви дістанете чемну відповідь, пояснення, пораду, допомогу, а коли ви чужинець, то тим більше.

Скільки разів мав я щось до діла в урядах, кожного разу порівнював цю ввічливість, як також швидкість у полагодженні справи, з колишніми польськими урядами, де кожна справа мусіла „відлежати" відповідний час, щоб її полагодити — прихильно чи відмовно й де кожний урядовець робив ласку тим, що говорив із клієнтом. До того всього кожне подання мусіло мати стемплеву оплату, а без подання ніяка справа не обходилася. Цієї „благодаті" в Німеччині якось не знають. В кожному уряді ви дістанете вияснення чи пораду — чемно й увічливо. Ви почуваєте себе там громадянином, а в урядах бачите установу, яка є для громадян. Цього свідомий кожний німець, свідомий своїх обовязків і прав. Він не дозволив би, щоб в уряді ним крутили та відсилали від референта до референта, з кімнати до кімнати, як то нами крутили.

Приглядаючись до полагоджування різних справ по урядах, приходило мені нераз на думку, що було б добре, коли б усіх наших урядовців та кандидатів на урядовців вислати „на практику" до Німеччини. Там навчилися б вони, як треба говорити та поводитися із клієнтами і чи скоро можна полагоджувати всякі справи. Мали б тоді всі ми здоровіші нерви, бо не треба було б їх підривати по різних урядах га при всяких нагодах. Правда, що й клієнти тут більш терпеливі та зрівноважені: ніхто не пхається, не кричить, всі стоять у чергах та ждуть, коли прийде на них час полагоднати справу.

Або ось така картина у поштовому уряді в одному більшому місті:

Велика галя, в ній багато столиків із приладами до писання, дві машинки до писання, біля них автомати на папір. Можеш там полагодити все своє листування: хочеш — чорнилом, хочеш — машиною, сидиш у теплі, при вигідному столі, краще, як дома. Чи це не зразок культури?

Про купецьку солідність німців знаємо також усі, але треба сказати ще про купецьку ввічливість, яка в цих тяжких для купців часах, коли вони мають подекуди „звязані" руки, тим більше заслуговує на признання. Він завжди ввічливий із покупцем, вітає його ввічливо і так само прощається з ним, незалежно від того, чи він ку-

*) Див. „К. В." ч. 103 і 104.

Серед співу, сміху й забав

Відвідини дитячого садка в Кракові

Може декого зразу й здивує оцей життерадісний наголовок, не дуже схожий із тією дійсністю, що багатьом вдумливим насуває не все радісні рефлексії.

Та, не дивлячись на всі болючі моменти оції нашої дійсности і прикрі, нераз аж надто, одні чи другі факти нашого будня, все ж існує в нас світ, що в ньому ви не знайдете й найменшої познаки тієї злоби дня, що, на жаль, щораз густіше омотує нас своїм кошмарним павутинням.

Не можу оминути отут нагоди похвалитись, що маю щастя жити дуже близько до того світа, що коли сміється, то сміється цілим своїм серцем, а коли плаче, то щирішого плачу ніде нема, і коли захоплюється, то всією душею, всім еством своїм, світа, що не знає ні злоби, ні калькуляції, ні всіх „високих ходів" нашого українського будня.

Не всі знають цей світ і не всі вважають потрібним ним поцікавитись, „знизитись" до нього, дарма, що саме він — основа, що без неї нема найвищого спільнотного твору — нації.

Здається ясно вже, про який світ говорю. Так, я про нього, про світ української дітвори, про оцю вічну весну нації, про оцих маленьких і малих друзів, що серед співу, сміху й забав виростають на оте нове покоління, що від віків ждане і досі все ще не вирощене.

Коли в вас, що все ж хочете дивитись отвертими очима на окружаючу дійсність, все ж будиться отой острах за завтра, коли в вас насправді серце сповнене гіркістю нашого будня й тривогою за наше завтра, — то ви бодай на мент „знизіться", підіть у цей світ вічної весни нації, підіть між маленьку українську дітвору, до оцього немов своєрідного храму, де бє життєтворче й життерадісне джерело обнови, джерело нової сили.

Я хочу намовити вас зачерпнути з того джерела життерадости, хочу намовити вас зайти в найближчих днях не деінде, а до дитячого садка в Кракові. Я з дітворою стрічаюся безперервно, цілі десятки її листів я одержую щоденно на свій редакційний стіл і часто до цього стола забігають малі громадяни особисто, але коли зустрівся я вчора з цілим гуртом маленьких друзів саме в краківському садку, я пережив один просто чудовий день.

Це не фраза, коли скажу, що вибухи і чудові переливи сміху-дзвіночків цілої громади дітвори можуть нас більше захопити-одушевити, як нераз найкращий хор, чи якась симфонія.

І ось такі вибухи сердечного, дзвінкого дитячого сміху зустрінули мене в краківському садку. Забудете бодай на хвилину всю суєтню дня, очаруєтесь цим сміхом і цілий деньноситимете його з собою. І він мов якась казкова цілюща вода сповнить вас благодаттю.

І направду, з правдивою пошаною і правдивим признанням треба дякувати тим паням жіночої акції УОТ в Кракові, що з таким завзяттям і з такою послідовністю взялися за справу організації садка; таки, не дивлячись на всякі, тільки їм відомі, труднощі, його відкрили.

Здається, справа проста, але коли подумати, що хоч би за льокаль треба було кругло пів року старатися, що ремонт його й урядження та численні забавки коштували не одну сотку, що добуття харчів на щоденне доживлювання дітвори належить сьогодні не до чогось іншого, як до штуки, то стане зразу ясно, що дитячий садок у Кракові — це таки досягнення, що попри нього не можна пройти мовчки.

І саме із свідомістю цього, я вважаю за обовязок поставити декілька побажань до громадянства Кракова. Перш за все вражає відносно мала досі кількість дітвори в садку, а саме кругло 20, в час, коли всієї української дошкільної дітвори в Кракові є 200 (двісті). При тому ж не має в садку дітвори бідніших батьків, а саме вони можуть користати зі знижки оплати, яка й так відносно низька, бо всього 20 зол. (місячно, вже разом із поживним і смачним другим сніданням, що його готують і розділюють самі матері-дижурні). Друге побажання: в не одним домі знайдуться зайві забавки старших дітей, а то й частини одежі. В садочку все це дуже придасться. А третє: допоможіть садкові взагалі тим, чим ваша змога. Заохотіть знайому матір, хай пішле дитинку до садка. В ньому й чистенько й простірно і дбайливий кваліфікований та досвідчений провід, в ньому радість сміх, пісня й забава. Це лише кілька днів, а дитинка сама рватиметься до садочка, до любого їй гурту маленьких друзів.

А коли ж прийдеться вам скласти якусь грошеву пожертву на садок, то зробите це для одної з найважніших справ. Вирощувати нове українське покоління нову людину треба вже з перших днів його життя.

„Фронтом до дитини!" — не сміє стати в нас черговою „единоспасенною" фразою, але це основний обовязок, що його мусимо виконувати всі. Дитячі садки — один з етапів виховання нової української людини. І коли хочете дихнути бодай на часок чарівною атмосферою життерадости, щирости, сердечности, коли хочете втекти на часок від злоби нашого будня і зачерпнути з джерела обнови сили й віри — зайдіть між нашу українську дітвору в садку, — зайдіть туди, де перлисті переливи сміху, де співанки сердечні та гри-забави безжурні.

Відізвіться й очаруйтесь красою вічної весни нації — її найбільшого скарбу — її рідної дітвори.

Б. Данилович.

пив щось, чи ні, бо коли сьогодні не купив, то може купити завтра, а коли не будеш до нього ввічливим, то він певне більше вже не прийде. Ця ввічливість не полягає на захвалюванні товарів, на нещирому підлещуванні до покупця, як це робили „наші" жидки, а на добрій пораді, на прихильності до покупця. Коли купець і не може вдоволити гостя, то якось вправдається, намагаючись хоч словом задовольнити невдоволеного. Кожний купець уважає, щоб його крамниця була чиста й привітна, дбає про її естетику, бо це вабить покупця. Крамниці чи магазини, які бачили ми тільки по великих містах у Галичині, стрічаються у Німеччині і по маленьких містечках, як щодо кількости, так і щодо якости товарів, а ще більше — щодо способу обслуги покупців та краси вистав. Про німецьких купців, їхню культурність та зрозуміння для наших земляків, які перебувають у Німеччині, можна б багато сказати. Наші земляки нераз вертять їм діри в череві, бо не можуть зрозуміти, що таке „не вільно", або „не можна" продавати того чи цього, коли воно є в крамниці, а ти не маєш на це товар, дозволу на купно. Чейже у галицького жидка все було „можна", аби тільки гроші. Проте купець, коли дізнається, хто ти та в яких обставинах живеш, радо допоможе тобі. Нераз бачив я, як купці випрошували картки від своїх постійних покупців-німців, щоб цими картками покрити запотребування наших земляків.

—о—

ДЛЯ КУРЕНІВ МОЛОДІ і УОТ.
Дітвору й молодь навчіть, щоб знали, що діялось колись на рідній землі!

Щоб читали, щоб пізнали минувшину рідного народу й любили її! — В домівках Куренів Молоді чи У. О. Т. — читайте:

„ІСТОРІЮ УКРАЇНИ"
МИКОЛИ АРКАСА

Оправлена в полотно, 684 стор. друку, 351 ілюстрацій.
ЦІНА 30 ЗОЛ., з пересилк. 31.40 ЗОЛ.
Висилаємо тільки за готівку або за післяплатою.
Замовляти: „Українське Видавництво" Краків, Райхсштрассе 34.

ПОДРОБИЦІ ЖИДІВСЬКОЇ ДЕВІЗОВОЇ АФЕРИ В СОФІЇ

СОФІЯ, 17. 5. — Тепер виринають на денне світло подробиці на велику мірку подуманої девізової афери, якої головними пружинами були софійські жиди — брати Хаїм і Ніко Леві. Обидва вони незаконним шляхом перепачковували більші суми закордонної валюти з Болгарії до інших держав. Ці два жидки ввійшли в порозуміння з урядовцем одної закордонної дипломатичної станиці у Софії і за його посередництвом хотіли перепачкувати суму 1,200.000 левів, що були призначені для свояків, які живуть у Палестині. Але згаданий урядовець посольства не вмів мовчати й вістка про намірений девізовий проступок дійшла до влади безпеки, яка зацікавилася жидами. Їх арештували, поки ще вони встигли перевести в життя свій намір. Обвинуваченим грозить грошева кара і тюрма.

СИРІЯ КЛИЧЕ ДО СВЯТОЇ ВІЙНИ

ЦАРГОРОД, 17. 5. — У різних містах Сирії і Лібанону магометанське духовенство після богослужень закликає населення брати участь у святій війні проти Англії. Опісля духовенство благословляє молодого короля Іраку Фейзаля і голову іракського уряду Кайлянія.

ПОВСТАННЯ В ПАЛЕСТИНІ

БЕЙРУТ, 17. 5.— Не вважаючи на засоби найбільшого гнету, в Палестині поширюються вогнища повстання. Зпочатку англійці намагалися обдурювати арабів обіцянками. Але коли виявилося, що арабів годі на це спіймати, англійці вхопилися за драконські засоби, почали арештувати і засилати арабів. Але це їх не залякало і вони відповіли на англійський терор загальним повстанням. Скрізь потворилися відділи повстанців, з якими дуже важко боротися англійцям. У кількох місцевостях дійшло до того, що араби воюють з англійськими військовими частинами. Арабські повстанчі загони відзначаються незвичайною рухливістю. Вони виринають в одній місцевості, кидаються на британські відділи і розбивають їх, поки ще надійде допомога. Коли врешті наспіває підмога, арабські партизани вже є багато кільометрів поза тією місцевістю і знову нападають там на англійські відділи. Британська влада цілковито збита з пантелики, бо партизантську війну підтримують усі араби.

ТУРЕЧЧИНА НЕ ВИШЛЕ СВОГО ЗАСТУПНИКА НА КРЕТУ

АНКАРА, 17 5. — З політичних кругів доходять вістки, що Туреччина після відкликання свого посла з Атен. не матиме ніякого заступника при грецькім уряді, який втік на Крету.

—о—

Оголошуйтесь у „К.В."

З нових видань

Нова історична повість

Богдан Лепкий: КРУТІЖ. Історичні малюнки з часів Гетьмана Виговського. Краків, 1941. 145×210, 172+(4) ст. — Українське Видавництво. Бібліотека історичних повістей ч. 1. — Ілюстрації арт.-мал. Е. Козака.

Нова історична повість, чи, як її Шановний Автор назвав, історичні малюнки, написана пару літ тому, зявляється — як і не можна краще — в пору. Автор назвав її евфемістично „Крутіжем", але з її листків бє із непереможною силою щось більше: це подих отого страшного хаосу, що зачався в Україні в часах гетьмана Виговського й що має в українській історії усталену назву „Руїни". Коли на Україну наступають зі всіх-усюдів вороги, суспільність, замість обєднатися довкруги гетьмана, допускає до того, що чернь, ота духова безвідповідальна чернь, підносить голову, бунтується...

З листків повісти Лепкого віє справжнім, нефальшованим, глибоко й трагічно відчутим подихом оцієї руїни. І в тому найбільша цінність цих історичних малюнків, тим вони відповідають уповні першій і основній вимозі, що її ставиться до історичних повістей: не переказувати історичні факти, але віддати духа доби.

Дія повісти проходить, так сказати б, здалека від великих шляхів історії. Але й на цих бічних, дрібних стежках малі звичайні люди переживають історичні катаклізми, переживають серцем, а то їхня доля так чи інакше вплітається в хід історичних подій. У часах руїни можлива ще інша концепція, що її Автор прегарно використав у своїх малюнках: історична постать, стручена зі свого педесталу, паде між оцих дрібних, звичайних людей, щоб жити їхнім життям, життям простої, безпомічної людини, що позбавлена сили, замість кермувати подіями, сама дається їм кермувати. Такою постаттю є в „Крутіжі" полковникова Нечаїха, донька гетьмана Богдана Хмельницького.

Ці картини були б надто трагічні, якби не було для них якоїсь противаги. В повісті вона є: це герой Валентий Босий-Босаковський і невеликий гурт козаків, що зібрався круг нього й іде разом із ним, щоб послужити Гетьманові, послужити добрій справі.

Тип Босаковського новий в українській літературі. За часів Хмельницького пристало до козацького руху тисячі української шляхти. Добра половина полковників Хмельницького із Морозенком (Морозовицьким) і Кричевським на чолі, багато козацької старшини й рядовиків — це шляхтичі. Були між ними різні люди: були й такі може, що втікали перед карами, але більшість, оті тисячі, це були справжні ідеалісти, що кидали майно й становище, щоб боротися серед непевного за національну справу.

Таким ідеалістом є герой повісти Лепкого, Босаковський. Правда, маєтків він не кинув дома, хоч часто ними хвалиться, але справжнім, великим ідеалістом таки був. Його посвята для української справи справді велика. Є це постать резміряна на велику міру. Коли можна вжити анальогії, це український Дон Кіхот, але не вирваний із свого середовища й кинутий в інше, а в свому, питомому середовищі, середовищі справжніх боїв і змагань. Це дійсно великий лицар. Він сам прокидається „смішним", бо в таких часах, можна бути або сильнішим за інших, або „смішним". Це вже доля мабуть усякого чистого ідеалізму. Під тим оглядом пригадує Босаковський в дечому поручника Цяпку, що теж став відомий і в українському письменстві, але все таки Босаковський, хоч і „смішний", та куди поважніший від нього. Ця монументальна постать — це друга велика мистецька цінність повісти. Історична повість, що віддає вірно духа доби й малює таку постать, ніяких похвал не потребує.

Все ж таки Шановний Автор скромно, може надто скромно, назвав цей твір лише „історичними малюнками". Це звільняє говорити нас про композицію повісти, яка проте, хоч і дуже проста, є доволі суцільна, розвиваючись разом із подорожжю героїв — до мети. Автор лише немов обірвав закінчення. Вмираючи, Фалдовський заповів трагічніше закінчення: „Нечаєву... я... казав... прірвати... На Катерину теж... наставлені сітки... Юрась невдаха... Все Хмелеве кодло мусить пропасти, мусить!... Чув?..." Автор закінчив чим іншим, бадьорішим: біля Босаковського зібрався вже чималий гурт козаків, що хотять вірно служити Гетьманові. Вони їдуть туди, вони везуть Нечаєву. Дорога перед ними стелиться вже вільна... Так бодай здається читачеві.

Це бадьоре закінчення дозволяє лекше сприйняти оцю повість із часів руїни, хоча це тільки що початки руїни...

Якщо йде про дрібні недогляди, які скрізь бувають, то в другому виданні, яке напевно скоро появиться, слід би пропустити подвійний опис першого бою й першої рани Максима (ст. 47 і ст. 97), бо це могло відбутися лише раз. Так само — на мою думку — вимагає деякого глибшого психольогічного обгрунтування переродження Фтодонта із злочинця на порядного чоловіка. Та ці й деякі інші дрібні деталі ніяк не зменшують великої ваги й вартости цілої повісти, яка займе видне місце серед українських історичних романів. Повість насуває аж надто багато історіософічних міркувань, бо така подія могла б проходити не лише за Виговського, але — на жаль — і за княжих часів і в 1918 році...

Цією повістю започаткувало „Українське Видавництво" серію історичних повістей. Належиться йому дяка за таку серію, що дуже на часі, і зокрема за те, що започаткувало її таким прегарним твором.

Є. Ю. Пеленський.

—o—

УВАГА! УВАГА!

НЕ ЗНАЄТЕ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ?
НЕ ТУРБУЙТЕСЯ!

Вже появився у продажі
третій поправлений наклад

І. Корецького

САМОУЧОК
німецької мови для початківців

ВАМ ПОМОЖЕ!
САМІ НАВЧИТЕСЯ!

ЗАРАЗ ЙОГО СОБІ ПРИДБАЙТЕ!

Ціна: 3.— зол., з пересилкою 3.60 зол.
Питайте за ним у всіх книгарнях!

Висилаємо тільки за готівку
:: або за післяплатою. ::

Замовляти: „Українське Видавництво"
Краків, Райхсштрассе 34.

ПРОТИЛЕТУНСЬКЕ СХОВИЩЕ В ПИВНИЦІ СОЛОМОНА

ШТОКГОЛЬМ, 17. 5. — Згідно з вістками з Єрусалиму, тамошня влада призначила пивниці палати царя Соломона на протилетунські сховища для цивільного населення в Єрусалимі. В цій пивниці має схоронитись 6.000 людей.

—o—

ФЛЯМАНДЦІ ДІЮТЬ САМОСТІЙНО

БРІСЕЛЬ, 17. 5. — Подають, що крім зєднаної вальонської партії получились теж рексисти і вердинасівці в одну асоціяцію. При тому ці орґаніяції взаємно визнають себе. Флямандська зєднана партія стоїть під проводом Стафа де Клерка.

В заяві, що його оголосили щоденники, Кларк звернув увагу на значіння факту зєднання і при цій нагоді м. ін. заявив: „Маємо певну надію, а навіть ми є переконані, що канцлер Адольф Гітлер запевнить нам майбуття під політичним, культурним і господарським оглядом, і тому ми схильні всякими засобами, які маємо до диспозиції, співпрацювати над здійсненням нового европейського ладу".

—o—

КОМУНІКАТ
Українського Консуму в Кракові.

В тижні від 19. до 25. травня 1941 р. продаватимуться такі приділові продукти:

Хліб і мясо в дотеперішній кількості й ціні (на відтинки 19 і 20 додаткових карт ІІ 200 ґр. мяса на особу).

Масло (свіже) на додаткові карти II, відтинок 25 по 125 ґр. на особу.

Мило до миття й прання на нормальні карти, відтинок із написом „мило" по 1 кусникові тоалетового і по ½ кусника господарського на особу.

Консум має ще в продажі знамениту капусту, помідори та огірки власної консервації.

Управа Консуму.

Українська Господарська Спілка **УГАС** Акційна Спілка у Кракові

БАЛЯНС
з дня 31. грудня 1940 р.

АКТИВИ		ПАСИВИ	
Каса . . . . зл.	10.087.13	Акційний капітал . . зл.	250.000.—
Льокати . . . . . . „	25.200.—	Резерва на сумнівних довжників . . . . . „	8.313.60
Відборці . . . . . . „	1.121.56	Банки . . . . „	207.650.[illegible]
Доставці . . . . . . „	117.130.43	Відборці . . . . . . „	34.222.[illegible]
Акціонарі . . . . . . „	96.160.40	Доставці . . . . . . „	15.12[illegible]
Товари . . . . „	314.621.96	Р-к переходовий . . „	[illegible]10.[illegible]
Р-к переходовий . . „	2.218.—	Антиципації . . . . . „	32.903.28
		Зиск . . . . „	17.813.65
	зл. 566.539.48		зл. 566.539.48

Рахунок зисків і страт
за 1940 р.

СТРАТИ		ЗИСКИ	
Виплачені провізії . зл.	25.114.07	Зиск з продажі товарів . . . . зл.	151.921.90
Кошти завідування . „	126.339.82	Побрані провізії . . „	44.598.05
Дотації . . . . . . „	18.104.29		
Відписання сумнівних довжників . . . . „	9.148.12		
Зиск . . . . „	17.813.65		
	зл. 196.519.95		зл. 196.519.95

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР

ТРАВЕНЬ.
18. Неділя — Про самарянина.
19. Понеділок — пр. Йова мч.

— ЗАХОДОМ УДК-КРАКІВ відбудеться черговий виклад на актуальну тему в суботу, 17. травня в год. 19.30, у Кракові в салі при вул. Льоретанській 18.

— ОСТАННІЙ ВИКЛАД НАУКОВОЇ РАДИ ПРИ УЦК у Кракові з ділянки Шевченкознавства з нагоди 100-ліття поеми „Гайдамаків" відбудеться в середу 21. травня ц. р. в год. 19-ій (7 веч.) у салі Українського Видавництва при Райхсштрассе 34. У програмі відчит проф. Пльтона Лушпинського з Варшави на тему: „Шевченкові Гайдамаки", в якім прелеґент подасть до відома дуже цікаві дослідження над першими історичними поемами Шевченка. Гостям раді.

— УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ХОР під проводом Володимира Божика виступить у Люблині з трьома концертами в днях 19., 20. і 21. травня. Дня 25. травня відбудеться репрезентативний концерт у Варшаві, 27. травня у Ліцманштадті, 28. травня в Каліші, 29. травня в Позені. Від 1. червня УНХор починає гостинні виступи в Берліні. З приємністю треба ствердити, що УНХор під мистецьким оглядом постійно підвищує свій рівень так, що він справді гідно репрезентує українську пісенну культуру.

— КОМІСІЯ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА Правничої Секції УЦК уладжує в понеділок 19. травня в год. 19.15 в домівці УЦК, Краків, Зелена 26/ІІІ, м. 7, реферат д-ра Т. Мацькова на тему „Головні основи радянського цивільного права". — Вступ для членів і впроваджених гостей. 2x

— ВИКЛАД П. ОЛЕНИ ТЕЛІГИ. В понеділок 19. травня в год. 19-ій відбудуться ширші сходини Жіночої Секції УОТ в Кракові у власній домівці при вул. Зеленій ч. 18, м. 1, на яких п. Олена Теліга прочитає реферат п. з. „Якими нас прагнете". Проситься численно прибути.

— ДИРЕКЦІЯ ДЕРЖАВНИХ ЛІКУВАЛЬНИХ ЗАВЕДЕНЬ у Кракові повідомляє, що від 20. травня відкрита ДІЄТИЧНА КУХНЯ ДЛЯ НІМЦІВ І УКРАЇНЦІВ (вул. Коперника 25). Гості повинні зголоситися найпізніше до 19. травня в дирекції державних лікувальних заведень, вул. Коперника ч. 17, тел. 201-83. Обідня пора від 12—14 год.

— „УКРАЇНІКА" В НІМЕЦЬКІЙ ПРЕСІ. В „Кракавер Цайтунґ" ч. 112 поміщено цікавий опис вежі короля Данила в Столпю біля Холму. Опис ілюстровано двома світлинами.

— ЧЕРГОВА НАРАДА мужів довіря Делеґатури УДК у Нім. Перемишлі відбулася 6. травня. Відкрив її о. сен. Ю. Татомир, опісля здавали звіт 15 представників сіл перемиської землі. Інж. Антонець зясував господарські справи. Відповіді на запити представників давали інж. Артюшенко, дир. Баринсевич, дир. Татух і п. Маселко. Вкінці промовляв о. сен. Татомир.

— ЛІКАРСЬКА СЕКЦІЯ ПРИ УДК В ХОЛМІ повідомляє українське громадянство міста Холму та холмського повіту, що дня 13. травня ц. р. розпочалися лікарські виклади з ділянки санітарного навчання в салі УДК. Виклади будуть провадитись що-другий день, аж до 27. червня ц. р. в годинах від 20-ої до 22-ої. Охочих на виклади реєструє д-р Юліян Павлишин в українському шпиталі св. Миколая вул. Грубешівська 54, в довільних годинах. Викладають усі українські лікарі міста Холму. — Оплата 10 зол., передбачені звільнення. По викладах відбудуться іспити та роздача посвідок, що будуть управнювати при пошукуваннях праці в санітарній ділянці. 1917

— ВПРАВИ В ГАРМАТНЬОМУ СТРІЛЯННІ. Шеф дистрикту Краків повідомляє, що у вівторок, 20. травня, від 8. до 12. год. відбудуться вправи в гарматньому стрілянні на східньому краю Кракова, на просторі між залізничим шляхом Краків-Тарнів і Вислою. Населення дістане вказівки, як поводитися на загрожених просторах.

— ПЕРЕМИСЬКЕ КУПЕЦТВО відсвяткувало день свого патрона св. Юрія незвичайно врочисто. Святочні сходини відкрив голова перемиського купецтва п. Леськів. Змістовний реферат про українське купецтво виголосив рухливий член перемиського купецтва п. П. Марко. Прелеґент згадав про ті великі завдання, які після усунення жидів стоять перед нашим купецтвом. Українське Купецтво мусить доложити всяких зусиль, щоб стати першорядними купцями та енерґією своєю побороти ті всі перепони, які воно має перед собою. Опісля промовляв голова УДК ред. Зиблікевич. Відтак присутні пішли до місцевої церкви ОО. Василіян на врочисту Службу Божу в год. 12, що її відправив о. парох ігумен Барабаш ЧСВВ. Співав гарно місцевий церковний мішаний хор під орудою м-ра Чубинського. Відповідну проповідь виголосив о. Богун Д. ЧСВВ. Церква була виповнена місцевим громадянством.

— НА ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТСТВУ зложили 8. 5. ц. р. (в золотих): Цідковський І., Лягер-Вельков 4, село Угнин к. Парчева (збірка) 170, д-ра Лаба Василь, Райхенберг 100.

— НА ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТСТВУ зложили в квітні (в золотих): м-р В. Сорн-Луків 3, Рубель Степан, Будзіска 10, УДК Делеґатура Володава: Кооп. „Надія" 100, Кооп. „Єдність" 50, о. м-р Середа 50, Українська Харчівня 50, Бульбяк І. 25, радн. Каратницька 10, Новосад 5, Учительська Секція 50, Студентська Секція 25; д-р Ізидор Луб, Миків 27.50. УДК-Тарноберіґ: Алексевич Микола 2, д-р Голубович Евген 2, Данилович Іван 5, Ільницький Ярослав 0.50, Матейків Теодор 2, Мірецький В. 0.50, Павліш Володимир 0.50, Пелех Роман 2, інж. Сіяк Володимир 3, Колюк Андрій 5, Терлецький Ярослав 5, інж. Монастирський Роман 4, Држко Евгенія 4, Чеховська Леонтина 4, Кинайлюк Людвик 0.50, Чайковська Олена 2, Микитка Теофіль 2, м-р Орач Іван 5, Лодинський Іван 2, Турчиновська Марія 1, Федчук Андрій 1.50.

— НІМЕЦЬКА військова й цивільна влада на підставі розпорядку з 28. березня 1941 р. позволила католицьким духовним на свобідний перехід вулицями підчас летунських алярмів, у цілі виконування душпастирських обовязків.

— СОЮЗНИЙ воєнний уряд прохарчування у Швайцарії завів тижні, в яких заборонили подавати свинину.

— НА КАТОЛИЦЬКІМ факультеті університету в Братиславі відбулась недавно нарада, на якій обдумували засоби, як зеднати обряди римо- і греко-католицькі на Словаччині.

Малий фейлетон

Байка

Жив собі дід та баба. І була в них...

— Наперед знаємо, — скажеш, Читачу: — курочка ряба.

А от і не курочка зовсім, а навпаки: був у них когут.

Звичайний собі когут.

Здавалося б, жив би собі в діда й баби когут той своїм спокійним когутячим життям, дзьобав би те, що йому призначено дзьобати, й чекав би на день, коли нарешті потребуватиме його баба до зупи.

То ж ні. Перевернулося зовсім у голові цьому когутові й почав він думати, що ніякий він когут, а не більш і не менш, як орел. Став по драбині лазити на хату й, стоячи там на вершку, кричав на ввесь Божий світ:

— „Ку-ку-ріку!"

— Здурів наш когут! — каже баба до діда. — Біг-ме, здурів. Де ж видав хто, щоби когут на хату лазив та дер своє горло з ранку до вечора!

Вийшла баба з хати, підняла голову та й почала соромити когута:

— Бога ти бійся! Що люди подумають про тебе й про нас, коли ти вироблятимеш таке? Злазь мені зараз із хати!

А когут до баби:

— Х-хе! Говориш таке! Очей тобі забракло, чи що: не бачиш хіба, що я зовсім не когут, а великий орел степовий.

— Що?... — і баба аж ляснула долонями по стегнах. — Орел, каже! Чуєте, людоньки божі — орел, він каже! Та ж орел, голово ти когутяча, хіба такий буває? Піди-но ліпше до калюжі та подивися на себе! Орел із високості на все споглядає, а ти ніколи вище, як на хаті, не бував, закукурічена голово твоя! Злазь, кажу, з хати!

— Не злізу.

— Злізай! Бо, біг-ме, драбину заберу.

Відвернувся когут від баби, навіть дивитися не хоче на неї.

Узяла баба та й забрала драбину.

— Ну, побачимо, — каже, — як ти тепер додолу дістанешся!

Стоїть когут на хаті й реве на все горло: „Ку-ку-ріку!" А всі навколо сміються з нього: і гуси, і качки, і індики, і свині. Навіть теля дурне регочеться.

А когут кричить згори:

— Я отаман ваш! Чуєте?... Ви, плазуни нещасні! Дивіться-но, як я полечу в небо!

Затріпав він крилами, підскочив, хотів угору піднестись, та закрутився в повітрі й упав коміть головою на землю.

Усі до нього — а він тільки очима шкляними ворочає навколо.

— Ну, не казала я тобі, нещасний когуте, що голови не зносиш своєї, — баба до нього. — Що робити тепер, діду, з ним?

— Піди та наточи ножа об цеглу, — каже дід до баби. — Покладемо вже край цій когутячій забаві...

*

Почалося, бачнте, Читачу, як у дитячій казці, а скінчилося казкою для дорослих.

Бувае всяке на світі. ОДУД.

Перший виступ „Пролому" у Кракові

В неділю, 18 травня в год. 14·30 на площі „Висли" відбудуться змагання в копаному мячі за мистецтво між українською дружиною з Переворська „ПРОЛОМ" і УСК Краків.

Дрібні оголошення

Пошукую брата Олексу Петришина і друзів із села Голгочі, пов. Підгайці. Писати: Petryszyn Wasyl, Sterzendorf-Ofen, Kr. Namslau. 1918

Пошукую друзів і знайомих із села Новосілка, пов. Підгайці. Писати на адресу: Jaworskij Ewstachij u. Michael, Sterzendorf-Ofen, Kr. Namslau. 1919

Друзі й знайомі з села Данилівці, пов. Зборів, — відгукніться на адресу: Jagła Petro, Sterzendorf-Ofen, Kr. Namslau. 1920

Шукаю знайомих із села Долпотова, пов. Калуш, що могли б посвідчити, що я українець. Прошу писати до УДК в Кракові, вул. Льоретанська ч. 18. Pasicznyj Mychajło, bei Gerhard Kopp, Hefigkafen über Rawensburg, Würtemberg. 1921

Шукаю студента Петра Сороку із села Вільшаниці, золочівського повіту, та друзів і знайомих із околиці Гологір. Відозвіться на адресу: Дубас Дмитро, Malopane, Kr. Oppeln, Hüttenlager. 1922

Друзі й знайомі з села Яворова, пов. Долина, відгукніться на адресу: Kycmur Petro, Mährisch Rothwasser bei Frisa, Kr. Hohenstadt. 1923

УНЕВАЖНЮЮ виказку, видану У. Д. К. в Томашові Любл., на імя: Андрій Думин. 1924 1-1

Пошукую брата Михайла і друзів із села Слобідки Струсівської, п. Теребовля. Відгукніться на адресу: Borećkyj Fedir, Korschen, Imprägnierungswerk, Kr. Rastenburg. 1925

Пультяк Степан, раніше Вольфенпіппель: Зараз пришліть мені нотаріяльну повновласть відібрати ваші 400 зол. у Польнішер Гавптаусшус у Кракові, бо грозить задавлення. — Д-р Падох Ярослав, Краків, Фльоріянська 15.

Чого їхати до Варшави?

коли кожний купець із провінції може спровадити

всякі промислові артикули

по найнижчих цінах впрост із найбільшого гуртового джерела

Товаровий Дім

Кооперативи Праці „СПІЛЬНОТА" з о. в.

Варшава, вул. Брацка 18

Можна замовляти за готівку.

Висилка речинцева.

3-3 На бажання цінники.

Комісарська Управа фірми
КРАІВ, АДОЛЬФ ГІТЛЄР - ПЛЯЦ Ч. 8.
і АДОЛЬФ ГІТЛЕР-ПЛЯЦ ч. 34 поруч ф-ми ГАВЕЛКА

ЯКІВ ҐРОС

134 26-32

поручає українській клієнтелі
порцеляну, кришталі, лямпи

Кінотеатр „Штука" Краків, вул. Яна 6.

Від пятниці 16. до 22. травня 1941 висвітлює

Всевибачлива любов

Додаток: Актуальний звуковий тижневик.

Початок в год.: 16, 18 і 20-ій. У суботи, неділі й свята в год.: 14, 16, 18 і 20. Крім цього в неділі та свята ранішній сеанс в год. 11-ій. Просимо притримуватися початків сеансів.

Кіно „ВАНДА" Краків, вул. Гертруди 5.

Від пятниці 16. до 22. травня 1941 висвітлює

Вінчання з перешкодами

Надпрограма:
АКТУАЛЬНИЙ ЗВУКОВИЙ ТИЖНЕВИК

Початок програми: в год. 16, 18 і 20-ій.
В суботу, неділю та свята в год. 14, 16, 18 і 20.
В неділю та свята поранок в год. 11-ій.
Місця нумеровані. З хвилиною, як починається сеанс, вступ на салю заборонений.

Kleinkunstbühne „DER KREISEL"

Краків, Фльоріянська 32.
ПОЧАТОК: Понеділок, второк, четвер і пятниця 20 год. середа, субота і неділя від год. 18.
Першорядна настроєва музика.
Середа, субота і неділя—ТАНЦІ.

1088 10-12

У торговельних справах

звертайтеся з Вашими замовленнями до Торговельної Централі
УКРАЇНСЬКА ГОСПОДАРСЬКА СПІЛКА

„УГАС"

акційна спілка

КРАКІВ, вул. Зелена 18, тел. 200-22.

Відділ Люблин, вул. Замойська 21, тел. 20-74, що обслуговує Союзи Українських Кооператив і українське приватне купецтво.

1182 9-24

Банк українців у Ген. Губернаторстві

Кооп. Рільничий Банк

„УКРАЇНБАНК"

Кооператива з відп. уділами
в Ярославі, Ринок 6, тел. 53.
Відділ в Кракові, вул. Гертруди 12/I. Тел. 212-28.
Відділ у Люблині, вул. Краківська 78.
Полагоджує всі банкові орудки.

1268 9-24

Кінотеатр „СТЕЛЛЯ" Краків, вул. Любіч 15.

Від пятниці 16. до 22. травня 1941 висвітлює

Спортовець проти волі

Надпрограма: Актуальний тижневик Ґенерал Ґубернаторства.

Початок у суботи, неділі та свята в год. 14, 16, 18 і 20-ій. У будень в год. 16, 18 і 20-ій. Крім цього в неділі та свята ранішній сеанс в год. 11-ій.
Просимо притримуватися початків сеансів.

АҐРАРІЯ

С. з о. в.

КРАКІВ, Страшевського 28, Тел. 174-79
ЛЮБЛИН, Косцюшки 8. Тел. 13-21

насіння
плянтації і скуп городовини
опакування — бочки.

1183 9-2.

ФАБРИКА ВЗУТТЯ
ЗЕНОН ФЕДЕВИЧ

КРАКІВ, вул. Краківська 26. — Тел. 175-72.

ЧЕРЕВИКИ: мужеські, жіночі й дитячі на сподах: скіряних, гумових і дерев'яних.

1184 9-24

Кіно „УТІХА" Краків, Старовісьльна 16 Тел. 125-16

Від пятниці 16. до 22. травня 1941 висвітлює

Модерна любов

Надпрограма: Найновіший тижневик з Ґен. Ґубернаторства.

Початок сеансів у будні в 16, 18 і 20 год.
В неділі й свята в 14, 16, 18 й 20 год. —
В неділі й свята в 11. год. — Поранки.

ЄДИНА В КРАКОВІ
Українська Книгарня

ДЕШЕВА КНИЖКА

при вул. БРАЦЬКІЙ 9. (бічна Адольф Гітлерпляц, між вул. Ґродзкою і Вісьльною) продає ПАПЕРИ, КАНЦЕЛЯРІЙНЕ ПРИЛАДДЯ, МИСТЕЦЬКІ РЬЗЬБИ З ДЕРЕВА, КНИЖКИ, ОБРАЗИ, ЛИСТІВКИ, ЧАСОПИСИ

1371 4-12

УВАГА! СВІТ НАЛЕЖИТЬ ДО ВІДВАЖНИХ!

Здобувши волю — можна її втримати лише, не забуваючи кривди! Приміри в новій книжці

Мосендза Леоніда „Помста"

Видавництва „КОЛОС" у Празі.

Книжка має 160 сторін, кольорова обгортка, коштує 3.60 зол. Жадайте в усіх книгарнях!

Адреса для замовлень:
IWAN ROMAN, PRAG XVIII, г. p. 1477.

1891 3-3

ЄДИНА УКРАЇНСЬКА

Комісова Крамниця

КРАКІВ, АДОЛЬФ ГІТЛЕРПЛЯЦ 12

приймає в коміс всячину. — Платить зачети. Продає все дуже дешево.

1267 8-12

Кіно „АТЛЯНТІК"

Від пятниці 16. до 22. травня 1941 висвітлює

Мужчини все такі

Надпрограма:
Культурний додаток ' тижневик з Генерального Ґубернаторства.

Початок програми в год. 4, 6 і 8 веч.
В суботи й неділі в год. 2, 4, 6 і 8 веч.
В неділі й свята ПОРАНКИ в 11. год
Прохаємо приходити точно на початок

ГУРТОВИЙ СКЛАД ЦЕЛЮЛЬОЇДОВИХ ВИРОБІВ І ТОАЛЕТОВИХ ПРИБОРІВ — ф-ми C. LÖFFLER
Краків, Колетек ч. 1. — Комісарська Управа.

Поручає всякого роду гребені, припинки, норми, варкочівки й сітки до волосся, щіточки до зубів і волосся, пензлі, пудернички, папіросниці, пушки до пудрування, приладдя до манікюр, сталеві й бакалітові вироби та соняшні окуляри.

Купцям і Кооперативам з провінції висилаємо за післяплатою. — Тел. 161-98. 1181 8-8

РІЗЬБИ ВИШИВКОВИМ СПОСОБОМ:
касети, бомбонєри, альбоми, тарілки, тощо гуртом — поручає **Володимир** Повзанюк, Краків, Фльоріянська ч. 6.

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., ¼ сторінки 180 зол., ⅛ сторінки 150 зол., 1/16 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": Передплату треба вплачувати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередну адресу.
ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки з Генерального Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 3.812. З Німеччини чеками нашого видавництва на Postscheckkonto Berlin № 68085.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. — Із Словаччини чеками Tatra banka, filialka v Bratislave, Bratislava, № 5015 на р-к Ukrainske Nakladatelstvo v Krakove. — Курс 1 нім. марки 2 зол., 1 чеської кор. 0.20 зол., 1 словацької кор. 0.20 зол. При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. Звертаємо увагу: подавати читку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел. .
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau, Reichsstrasse 34. Fernspr. 230-39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei". Kommissarische Verwaltung. Krakau. Orzeszkowagasse 7. Fernsprecher 102-79